

Παραδοσιακά κυπριακά τραγούδια για την ετοιμασία της μανάσσας (παστού)

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Ένα από τα έθιμα του κυπριακού γάμου είναι «η μανάσσα», το οποίο δεν γίνεται πλέον. Η μανάσσα στήνονταν μια μέρα πριν από το γάμο, δηλ. το Σάββατο, που συνίστατο στη διαμόρφωση του νυφικού δωματίου σε βασιλικό διαμέρισμα με βήλα και παραπετάσματα. Στολίζανε το ταβάνι και τους τοίχους με απλωμένα και κρεμαστά σεντόνια και με μαντηλιές, κρατημένες στη μέση, ώστε να σχηματίζουν χιαστί σταυρό. Στις άκρες των μαντηλιών στερέωναν σταυροκούλουρα και ανθρωπόμορφα ψωμιά. Στην Πάφο η μανάσσα ονομαζόταν «παστός» και στην επαρχία αυτή κολλούσαν στον τοίχο από ζυμάρι πουλάκια, φίδια και ακτινωτούς σταυρούς ως σύμβολα του γάμου. Όλα αυτά γίνονταν με τη συνοδεία οργάνων και τραγουδιών. Συγχρόνως οι γυναίκες έφερναν μέσα σε πανέρια και την άλλη προίκα χορεύοντας και την εξέθεταν. Πιο κάτω παραθέτω δυο σήμερα άγνωστα τραγούδια για την ετοιμασία της μανάσσας:

Φωνάξετε τις νόστιμες, πέτε τους να βουρίσουν*
Μανάσσαν εν' που στήνουμεν, για να μας βοηθήσουν.
Φωνάξετε της μάνας της να φέρει τ' ανοιχτάριν*,
να 'βρετε τα σεντόνια της τα διπλοτριπλωμένα

που τα ετριπλοδίπλωσε με τα χρυσά της χέρια.
Άγια Μαρίνα, σύντρεξε, τζι' άγια* Φανερωμένη,
βοηθάτε τούτην την δουλειάν να είν' ευλοημένη.
Σύντρεξε τζιαι βοήθα τους τζιαι στείλε τους την χάριν,
τζι' άγια Χρυσorroγιάτισσα* με το γρουσόν ζωνάριν.
Σύντρεξε τζιαι βοήθησε να 'ρτουν οι καλεσμένοι,
να 'ρτουν οι καλεσμένοι τους κανίσσια* φορτωμένοι.
Τζυρά του Τζύκκου*, μια είσαι, υπερδεδοξασμένη,
οπούρκονται στην χάριν σου 'π' ούλην την οικομένην
τζιαι λουτουρκούν την μέραν σου πισκόποι τζιαι γουμένοι.
Τζυρά του Τζύκκου, μια είσα τζι' άλλη του Τροόδου*
τζι' ένας ο Τίμιος Σταυρός*, ο Κάνναβος* τ' Ομόδου.
Συντρέξετε, βοηθάτε τους, να 'ρτουν ευλογημένοι,
να 'ρτουν κ' οι καλεσμένοι τους κανίσσια φορτωμένοι.

βουρίσουν = τρέχουν, ανοιχτάριν = κλειδί, άγια = άντε εμπρός, Χρυσorroγιάτισσα = Παναγία η Χρυσorroγιάτισσα μοναστήρι στην Πάφο, κανίσσια = δώρα, Παναγία του Κύκκου = μεγάλο μοναστήρι της Παναγίας στην Κύπρο, Παναγία του Τροόδου = μοναστήρι της Παναγίας Τροοδίτισσας, Τίμιος Σταυρός = μοναστήρι Τιμίου Σταυρού στο χωριό Όμοδος, Κάνναβος = κομμάτι σχοινί που έδεσαν τον Χριστό στο Σταυρό,

και το άλλο είναι το ακόλουθο:

Ωρα καλή τζι' ώρ' αγαθή τζι' ώρα ευλοημένη

τούτ' η δουλειά π' αρκέψαμεν, να βκει στερεωμένη
τζιαι που το στόμαν του Γριστού νά' νι ευλοημένη.
Η Παναΐα τζι' ο Γριστός 'να βκουν να σιριανίσουν
τζι έννα περάσουν που δαμέ τζι έννα μας ευλοήσουν.
Φωνάξετε τες νόστιμες, πέτε τους να βουρήσουν,
μανάσσαν εν' που στήννουμεν, για να μας βοηθήσουν.
Φωνάξετε της μάνας της, να φέρει τ' αννοικτάριν,
φέρτε τζιαι ποκλειδώστέ το το κάρενον αρμάριν,
νά ' βρετε τα σεντόνια της, τα διπλοτριπλωμένα,
που τα εδιπλοτρίπλοσεν 'που τα μικρά της χρόνια.
Μέσ' στην αυλήν της νιόνυφης εστήσασιν αμάξιν
στήσετε την μανάσσαν της με την πολλήν την τάξιν.
Ο άνεμος εφύσησεν τζι' η θάλασσα 'ν πουνάτσα
βοήθα τζιαι των νόστιμων να στήσουν την μανάσσαν.
Η Παναΐα τζι' ο Γριστός 'να βκουν εις το σιριάνιν
τζι' εννά 'ρωτουν 'που την νιόνυφην, να δούσιν ίντα κάμνει.

Πηγή: noctoc-noctoc.blogspot.gr